

อิทธิพลองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทที่มีผลต่อการดำเนินงานของ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Influence of the Composition of the Board of Directors on the Performance of Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand

วิภาวดี คุณวงศ์¹, ศศิณา สมเดช², อรจิรา อุสันเทียะ³

¹คณะบริหารธุรกิจ สาขาการบัญชี, มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ, wipawadee.k@bsu.ac.th

²คณะบริหารธุรกิจ สาขาการบัญชี, มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ, sasina987@gmail.com

³คณะบริหารธุรกิจ สาขาการบัญชี, มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ, mickey_aing25@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทที่มีผลต่อการดำเนินงานขององค์กร ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการในส่วน of คณะกรรมการและโครงสร้างผู้ถือหุ้นกับอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ในการวิจัยนี้ จะศึกษาข้อมูลจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในรายงานประจำปี ระหว่างปี 2563-2565 เป็นระยะเวลา 3 ปี จำนวน 100 บริษัท จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 182 บริษัท ผลการวิจัยพบว่า ในการทดสอบความสัมพันธ์พบว่า ขนาดของคณะกรรมการ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการ ตรวจสอบ และขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์ต่ออัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ และขนาดของคณะกรรมการ ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบ และขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์ต่ออัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ประโยชน์จากการวิจัยครั้งนี้ ช่วยให้บริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถนำข้อมูลไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการกำกับดูแลกิจการ และเป็นฐานข้อมูลสำหรับการทำวิจัยในอนาคตสำหรับผู้สนใจต่อไป

คำหลัก: องค์ประกอบของคณะกรรมการ, ผลการดำเนินงาน

Abstract

The objective of this study is to investigate the components of the board of directors that influence the operational performance of organizations. The research aims to examine the relationship between corporate governance, specifically the board of directors' oversight and shareholder structure, with the return on assets (ROA) and return on equity (ROE) ratios of publicly listed companies on the Stock Exchange of Thailand.

This study examines data from publicly listed companies on the Stock Exchange of Thailand, utilizing annual reports from the years 2020 to 2022, covering a period of three years. A total of 100 companies were selected from a sample of 182 companies. The research findings reveal that, in testing the relationships, board size, the independence of the audit committee, and firm size are significantly correlated with the return on assets (ROA) ratio. Additionally, board size, audit committee size, and firm size are found to be related to the return on equity (ROE) ratio. The benefits of this research provide valuable insights for companies listed on the Stock Exchange of Thailand, offering guidance for improving corporate governance practices. Furthermore, this study serves as a database for future research for those interested in the topic.

Keywords: Board of Directors, Performance

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสภาวะเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันสูงและเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ การบริหารจัดการภายในองค์กรจึงกลายเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินงานของบริษัท โดยเฉพาะในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (The Securities Exchange of Thailand: SET) ซึ่งต้องเผชิญกับการควบคุมและการตรวจสอบที่มีความเข้มงวดทั้งจากหน่วยงานภายนอกและการคำนึงถึงผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เพิ่มมากขึ้น การพิจารณาและทำความเข้าใจในบทบาทของคณะกรรมการบริษัทจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ เนื่องจากคณะกรรมการบริษัทมีอิทธิพลอย่างมากต่อทิศทางการดำเนินงานและผลการดำเนินงานของบริษัทนั้น ๆ คณะกรรมการบริษัทที่มีความสามารถในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพย่อมส่งผลให้บริษัทสามารถปรับตัวและเติบโตได้ในระยะยาว ในขณะที่คณะกรรมการที่ไม่มีความสามารถในการควบคุมหรือขาดการตรวจสอบภายในอาจส่งผลเสียต่อผลการดำเนินงานของบริษัทได้ การศึกษาผลกระทบขององค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจึงเป็นหัวข้อที่ได้รับความสนใจอย่างมากจากนักวิจัยในประเทศไทย โดยเฉพาะการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของคณะกรรมการในการวางนโยบาย การกำกับดูแลกิจการ และการรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ งานวิจัยของนิภาพร พิระภาคและ จิตาภรณ์สิน จรุงศักดิ์ (2024) ซึ่งได้ศึกษาผลกระทบของความ

รับผิดชอบต่อสังคม องค์ประกอบคณะกรรมการบริษัท และการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย งานวิจัยนี้ได้ชี้ให้เห็นว่าการที่คณะกรรมการมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสามารถเปิดเผยข้อมูลที่มีความโปร่งใสสามารถช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จของบริษัทในระยะยาว

นอกจากนี้ งานวิจัยของนางลักษณ์ ผุดผือกและสุรีย์ โปษกรณัฐ (2024) ที่ศึกษาบทบาทของคณะกรรมการตรวจสอบก็พบว่า การมีคณะกรรมการตรวจสอบที่มีคุณสมบัติและความสามารถสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบการดำเนินงานและการควบคุมภายในองค์กร ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในการรักษาความโปร่งใสและลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานที่ไม่เหมาะสม ในการศึกษาผลกระทบขององค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทไม่เพียงแต่มีความสำคัญในบริบทของประเทศไทย แต่ยังได้รับความสนใจจากนักวิจัยในระดับสากลอีกด้วย งานวิจัยที่ศึกษาในต่างประเทศได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยต่าง ๆ Merendino, A., & Melville, R. (2019). ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการบริษัทที่มีผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียน โดยการศึกษาผลกระทบขององค์ประกอบต่างๆ ของคณะกรรมการ เช่น ขนาดของคณะกรรมการ ความเป็นอิสระ และจำนวนการประชุมที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ การศึกษาเหล่านี้ช่วยเพิ่มความเข้าใจในบทบาทของคณะกรรมการที่มีต่อประสิทธิภาพทางการเงินและการบริหารงานของบริษัท โดยคำนึงถึงการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ การควบคุมภายในที่ดี และการเพิ่มความโปร่งใสให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระยะยาว

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return On Asset :ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return On Equity: ROE) เป็นตัวชี้วัดทางการเงินที่สำคัญที่ใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานและความสามารถในการทำกำไรของบริษัท โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งตัวชี้วัดเหล่านี้ช่วยให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์และส่วนของผู้ถือหุ้นในการสร้างผลตอบแทน ในกรณีของกลุ่มธุรกิจต่างๆ เช่น กลุ่มธุรกิจบริการ สินค้าอุตสาหกรรม และสินค้าอุปโภคบริโภค การประเมินผลการดำเนินงานด้วย ROA และ ROE มีความสำคัญในการประเมินประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรและการสร้างผลกำไรให้แก่ผู้ลงทุน (Wonglacron & Sanpakdee, 2023, Phanchaeng et al., 2024 and Jakkrapan et al., 2021)

กล่าวได้ว่า องค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทมีอิทธิพลอย่างมากต่อผลการดำเนินงานของบริษัท โดยเฉพาะในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ต้องเผชิญกับความท้าทายทั้งในด้านการบริหารจัดการภายในและการตอบสนองต่อข้อกำหนดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน การมีคณะกรรมการที่มีความสามารถและมีความรับผิดชอบสูงจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญในการทำให้บริษัทสามารถประสบความสำเร็จในระยะยาว (นิภา พร พิ ระ ภาค, & ฐิ ตา ภร ณ์ สิน จรณู ศักดิ์. (2024)),นางลักษณ์ ผุดผือก, & สุรีย์ โปษกรณัฐ. (2024).

วัตถุประสงค์งานวิจัย

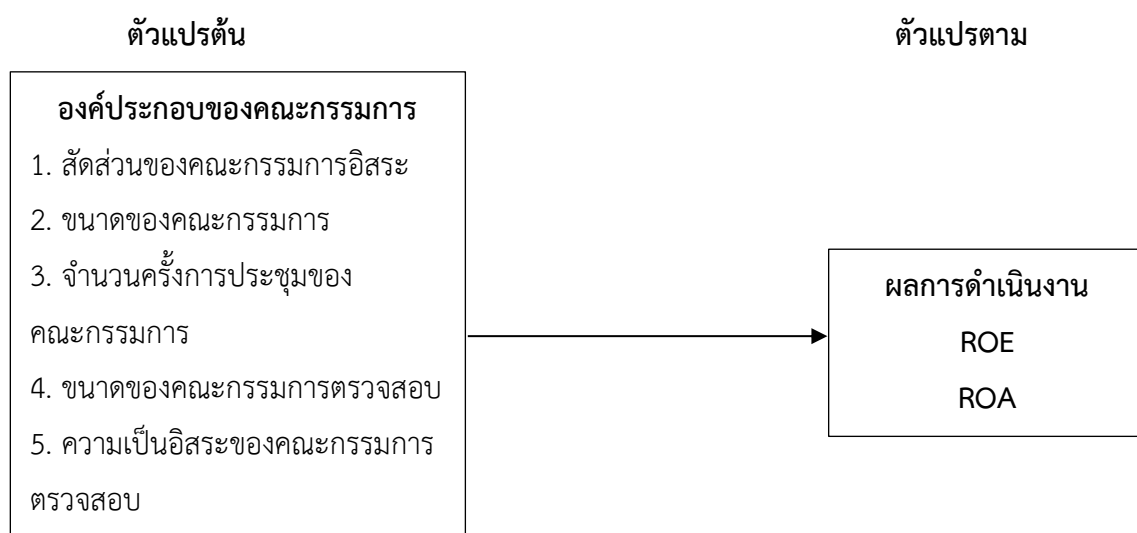
เพื่อศึกษาอิทธิพลองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ให้ผู้สนใจ นักศึกษา นักวิชาการ ใช้ข้อมูลเพื่อประกอบการศึกษาเพื่อให้ความรู้

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง เรื่อง อิทธิพลองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยได้ทบทวนผลการวิจัยเพื่อศึกษาตัวแปรแล้วนำมาพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระส่งผลต่อการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานที่ 2 ขนาดของคณะกรรมการส่งผลต่อการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานที่ 3 จำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการส่งผลต่อการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานที่ 4 ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบส่งผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานที่ 5 ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบส่งผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การพัฒนากรอบแนวคิดและสมมติฐานจากการทบทวนวรรณกรรม สามารถสรุปได้ดังนี้

การศึกษาผลกระทบขององค์ประกอบคณะกรรมการบริษัทที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) เป็นหัวข้อที่ได้รับความสนใจจากนักวิจัยในหลากหลายมิติ โดยเฉพาะในด้านของโครงสร้างและบทบาทของคณะกรรมการบริษัท ซึ่งมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานและการบริหารจัดการของบริษัท องค์ประกอบต่าง ๆ ของคณะกรรมการบริษัท เช่น โครงสร้าง ความหลากหลายของคณะกรรมการ และบทบาทของคณะกรรมการในการกำกับดูแลกิจการนั้นสามารถส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจของบริษัท การพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเหล่านี้กับผลการดำเนินงานจึงเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องได้รับการศึกษา

นิภาพร พิระภาค และ จูฑาภรณ์สิน จรุงศักดิ์ (2024) พบว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการ เช่น ความเป็นอิสระ การมีคุณสมบัติเหมาะสม และการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนสามารถส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเฉพาะในแง่ของการสร้างความโปร่งใสและความเชื่อมั่นในหมู่ผู้ลงทุน การเปิดเผยข้อมูลที่โปร่งใสเกี่ยวกับการดำเนินงานและการตัดสินใจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมสามารถช่วยให้บริษัทได้รับการยอมรับและสนับสนุนจากนักลงทุน ซึ่งส่งผลให้บริษัทสามารถรักษาความสามารถในการแข่งขันในระยะยาวได้ งานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นถึงบทบาทที่สำคัญของคณะกรรมการในการกำหนดกลยุทธ์การเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานและผลการดำเนินงานของบริษัท

นงลักษณ์ ผุดผือก และ สุรีย์ โปษกรนัญ (2024) ได้ศึกษาบทบาทของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อการดำเนินงานของกิจการ พบว่าคณะกรรมการตรวจสอบที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมและมีการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพสามารถส่งผลดีต่อการควบคุมภายในองค์กร การมีคณะกรรมการตรวจสอบที่สามารถทำหน้าที่ในการตรวจสอบการดำเนินงานและการเงินของบริษัทได้อย่างเหมาะสม จะช่วยลดความเสี่ยงในการดำเนินงานที่อาจเกิดขึ้นจากความไม่โปร่งใสและการละเมิดข้อบังคับต่าง ๆ ซึ่งส่งผลให้บริษัทสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นและมีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น

นิรมล พลแพงขวา (2024) เกี่ยวกับอิทธิพลของบทบาทและความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัทและการควบคุมภายในองค์กรที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) ก็ได้เสนอแนวคิดที่คล้ายคลึงกัน โดยพบว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการที่มีความสามารถในการควบคุมภายในและมีความรับผิดชอบต่อการบริหารจัดการภายในองค์กรสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทได้ งานวิจัยนี้ยังได้กล่าวถึงการบริหารจัดการความเสี่ยงและการกำกับดูแลกิจการที่มีบทบาทสำคัญในการรักษาความยั่งยืนทางธุรกิจ โดยเฉพาะในบริษัทที่มีขนาดเล็กและมีการกำกับดูแลที่เข้มงวดน้อยกว่า

Wonglacron และ Sanpakdee (2023) ได้ศึกษาผลกระทบของโครงสร้างคณะกรรมการต่อผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI พบว่าโครงสร้างของคณะกรรมการที่มีความหลากหลายทั้งในด้านความรู้ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจและการกำหนดนโยบายของบริษัท ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการเติบโตและการรักษาความสามารถในการแข่งขันของบริษัท

จักรพันธ์ วงษาเทพ, นงคินิตย์, และ จันทร จรัส (2021) ได้ศึกษาถึงโครงสร้างคณะกรรมการบริหารบริษัท และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มบริการในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยพบว่าโครงสร้างคณะกรรมการที่มีความเหมาะสมสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัท โดยเฉพาะในบริษัทที่ดำเนินกิจการในกลุ่มบริการที่มีความซับซ้อนและต้องการการตัดสินใจที่มีคุณภาพสูง

Phanchaeng, S., Chalatharawat, J., Wutipphan, J., Baotham, S., และ Sokhiaw, K. (2024) ได้ศึกษาผลกระทบของคุณลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อผลการดำเนินงานและบทบาทของการวางแผนภาษีในฐานะตัวแปรส่งผ่าน พบว่าคณะกรรมการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพในการกำหนดมาตรฐานการตรวจสอบและการวางแผนภาษีสามารถช่วยเพิ่มความโปร่งใสในการดำเนินงานและเพิ่มประสิทธิภาพทางการเงินของบริษัท

ฐิติ พรธณ ปราบพาล และ คณิต ศรีเทอดเผ่าพงศ์ (2022) เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างคณะกรรมการบริษัทกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้เสนอแนวทางที่น่าสนใจ โดยพบว่าโครงสร้างคณะกรรมการที่มีความหลากหลายทั้งในด้านคุณสมบัติของกรรมการและบทบาทในการกำกับดูแลกิจการสามารถช่วยส่งเสริมผลการดำเนินงานของบริษัทได้ โดยเฉพาะในแง่ของการตัดสินใจที่มีความโปร่งใสและการคำนึงถึงความยั่งยืนในระยะยาว

งานวิจัยต่างประเทศ Merendino, A., & Melville, R. (2019). ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการบริษัทที่มีผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียน โดยการศึกษาผลกระทบขององค์ประกอบต่างๆ ของคณะกรรมการ เช่น ขนาดของคณะกรรมการ ความเป็นอิสระ และจำนวนการประชุมที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ การศึกษาเหล่านี้ช่วยเพิ่มความเข้าใจในบทบาทของคณะกรรมการที่มีต่อประสิทธิภาพทางการเงินและการบริหารงานของบริษัท โดยคำนึงถึงการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ การควบคุมภายในที่ดี และการเพิ่มความโปร่งใสให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระยะยาว

ชี้ให้เห็นว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทมีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทในหลายมิติ โดยเฉพาะในด้านการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ การตรวจสอบภายในองค์กร และการกำกับดูแลกิจการที่มีความรับผิดชอบและโปร่งใส การศึกษาผลกระทบเหล่านี้จึงมีความสำคัญในการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานและเสริมสร้างความเชื่อมั่นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด

วิธีการดำเนินงานวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมุ่งศึกษาอิทธิพลองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัทที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มบริการ สินค้าอุตสาหกรรม และสินค้าอุปโภคบริโภค ระยะเวลาที่ใช้การศึกษาข้อมูลรายงานในช่วงปี พ.ศ.2563-2565 จำนวนทั้งหมด 100 บริษัท จากการเก็บข้อมูลประชากรที่มีข้อมูลครบทุกตัวแปร จึงได้กลุ่มตัวอย่างมา 80 บริษัท

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิจากงบการเงินโดยผู้วิจัยได้เก็บจากระบบฐานข้อมูล SETSMART และนำมาคำนวณหาอัตราส่วนเพื่อวิเคราะห์ ดังนี้

ตาราง 1 ตัวแปรต้น และตัวแปรตาม วิธีวัดมูลค่า

ตัวแปรอิสระ	วิธีวัดมูลค่า
1. สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ RIND	- ร้อยละของคณะกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร ต่อคณะกรรมการทั้งหมด
2. ขนาดของคณะกรรมการ BSIZE	- จำนวนของคณะกรรมการบริษัททั้งหมด
3. จำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการ CONE	- จำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการ
4. ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบ SIZEC	- จำนวนของคณะกรรมการตรวจสอบทั้งหมด ต่อคณะกรรมการทั้งหมด
5. ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ INDC	- ร้อยละของคณะกรรมการตรวจสอบที่เป็น อิสระต่อคณะกรรมการทั้งหมด
ตัวแปรตาม	
อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity) ROE	กำไรสุทธิ / ส่วนของผู้ถือหุ้น x 100
อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์ (Return on Assets)ROA	กำไรสุทธิ / สินทรัพย์รวม x 100

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการทดสอบสถิติที่เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลที่ได้รับ โดยการวิเคราะห์ทางสถิติที่ใช้ การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ของตัวแปร ประกอบไป

ด้วย ค่าเฉลี่ยของข้อมูล (Median) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูล (Standard Deviation) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) และวิธีการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตามที่ต้องการศึกษา

ผลการวิจัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 2 ดังนี้

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ปี พ.ศ. 2563-2565

Variables	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum
ตัวแปรตาม				
ROA	0.7923	37.19553	-212.60	173.72
ROE	3.5692	14.87459	-68.19	59.07
ตัวแปรต้น				
RIND	41.1446	8.25344	0.00	62.50
BSIZE	8.7917	1.60489	6.00	15.00
CONE	6.4083	2.77465	3.00	22.00
SIZEC	3.1375	0.39059	3.00	5.00
INDC	3.5875	0.76032	3.71	6.00

ตาราง 3 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยกับอัตราส่วนผลตอบแทนสินทรัพย์ ROA

ตัวแปร		ROA	RIND	BSIZE	CONE	SIZEC	INDC	FSIZE
ROA	Pearson Correlation	1						
RIND	Pearson Correlation	-0.013	1					
BSIZE	Pearson Correlation	0.014*	-0.353	1				
CONE	Pearson Correlation	-0.357	0.049*	-0.096	1			
SIZEC	Pearson Correlation	-0.002	0.117	0.453**	-0.056	1		
INDC	Pearson Correlation	0.013*	0.579	0.478**	-0.033	0.488**	1	
FSIZE	Pearson Correlation	0.256*	0.011*	0.307	-0.086	0.270	0.295	1

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed)

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยเมื่อพิจารณาแล้วสรุปได้ดังนี้

1. FSIZE, BSIZE และ INDC มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ ROA, โดยแสดงให้เห็นว่า ขนาดของกิจการเพิ่มขึ้น ส่งผลให้อัตราส่วนผลตอบแทนสินทรัพย์เพิ่มขึ้น หากขนาดของคณะกรรมการเพิ่มขึ้น ก็ส่งผลส่งผลให้

อัตราส่วนผลตอบแทนสินทรัพย์เพิ่มขึ้น และความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบเพิ่มสูงขึ้นส่งผลให้อัตราส่วนผลตอบแทนสินทรัพย์เพิ่มขึ้นเช่นกัน

2. RIND, CONE และSIZEC มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม กับ ROA โดยแสดงให้เห็นว่า สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระเพิ่มขึ้น ส่งผลให้อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ลดลง หากจำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการเพิ่มขึ้น ก็ส่งผลให้อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ลดลง และขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบเพิ่มขึ้น ส่งผลให้อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ลดลงเช่นกัน

ตาราง 4 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยกับอัตราส่วนผลตอบแทนสินทรัพย์ ROE

ตัวแปร		ROE	RIND	BSIZE	CONE	SIZEC	INDC	FSIZE
ROE	Pearson Correlation	1						
RIND	Pearson Correlation	-0.037	1					
BSIZE	Pearson Correlation	0.043*	-0.353	1				
CONE	Pearson Correlation	-0.329	0.049*	-0.096	1			
SIZEC	Pearson Correlation	0.005	0.117	0.453**	-0.056	1		
INDC	Pearson Correlation	-0.002	0.579	0.478	-0.033	0.188**	1	
FSIZE	Pearson Correlation	0.291*	0.011*	0.307	-0.086	0.270	0.295	1

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed)

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยเมื่อพิจารณาแล้วสรุปได้ดังนี้

1. FSIZE, BSIZE และSIZED มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ ROE, โดยแสดงให้เห็นว่า ขนาดของกิจการเพิ่มขึ้น ส่งผลให้อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น หากขนาดของคณะกรรมการเพิ่มขึ้น ก็ส่งผลให้อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น และขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบเพิ่มขึ้นส่งผลให้อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้นเช่นกัน

2. RIND, CONE และINDC มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม กับ ROE โดยแสดงให้เห็นว่า สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระเพิ่มขึ้น ส่งผลให้อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง หากจำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการเพิ่มขึ้น ก็ส่งผลให้อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง และความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบเพิ่มขึ้น ส่งผลให้อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นลดลงเช่นกัน

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลเชิงพรรณนา สามารถสรุปการศึกษาได้ดังนี้อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.7923 ค่าต่ำสุดเท่ากับ -212.60 และ สูงสุดเท่ากับ 173.72 , อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ23.5692 ค่าต่ำสุดเท่ากับ -68.19 และ สูงสุดเท่ากับ 59.07 ,สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (RIND) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 41.1446 ต่ำสุดเท่ากับ 0.00 และ สูงสุดเท่ากับ 62.50, ขนาดของ

คณะกรรมการ (BSISE) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.7917 ต่ำสุดเท่ากับ 6.00 และสูงสุดเท่ากับ 15.00, จำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการ (CONE) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.4083 ต่ำสุดเท่ากับ 3.00 และสูงสุดเท่ากับ 22.00, ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบ (SIZEC) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.1375 ต่ำสุดเท่ากับ 3.00 และสูงสุดเท่ากับ 5.00, ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ (INDC) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.5875 ต่ำสุดเท่ากับ 3.00 และ สูงสุดเท่ากับ 6.00, ขนาดของกิจการ (FSIZE) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 642.0244 ต่ำสุดเท่ากับ 3.11 และสูงสุดเท่ากับ 2,341.10

จากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการกับโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่ออัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ได้ดังนี้

$$ROA = 14.975 + 0.117RIND + 0.252BSIZE - 1.663CONE - 1.991SIZEC - 2.512INDC + 0.012FSIZE + \epsilon_{i,t}$$

จากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) สามารถอธิบาย

ได้ว่า ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า จำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการ ขนาดของกิจการ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อมูลค่าของกิจการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนตัวแปรอื่น ได้แก่ สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ ขนาดของคณะกรรมการ ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ ไม่มีอิทธิพลเชิงบวก เชิงลบต่ออัตราส่วนผลตอบแทนต่อ สินทรัพย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

$$ROE = 54.194 - 0.181RIND - 2.333BSIZE - 4.609CONE - 4.977 SIZEC + 0.995INDC + 0.025FSIZE + \epsilon_{i,t}$$

จากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) สามารถอธิบาย

ได้ว่า ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า จำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการ ขนาดของกิจการ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อมูลค่าของกิจการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนตัวแปรอื่น ได้แก่ สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ ขนาดของคณะกรรมการ ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ ไม่มีอิทธิพลเชิงบวก เชิงลบต่ออัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การอภิปรายผล

ในงานวิจัยนี้ มีการศึกษาผลกระทบขององค์ประกอบคณะกรรมการบริษัทต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้ตัวแปรต่าง ๆ เช่น สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ ขนาดของคณะกรรมการ จำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการ และความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าคณะกรรมการที่มีสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระสูงสามารถช่วยในการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพและการควบคุมภายในที่ดี ส่งผลให้ประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทดีขึ้น นอกจากนี้บริษัทที่มีการประชุมคณะกรรมการบ่อยครั้งและขนาดคณะกรรมการที่เหมาะสมยังสามารถเพิ่มความโปร่งใสและสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการแข่งขันและการเติบโตอย่างยั่งยืนของบริษัท

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนางลักษณ์ ผุดผือก และสุรีย์ โปษกรณัฐ (2024) ที่ได้ศึกษาบทบาทของคณะกรรมการตรวจสอบ พบว่าคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความสามารถสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบการดำเนินงานและการควบคุมภายในองค์กร ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการรักษาความโปร่งใสและลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานที่ไม่เหมาะสม นอกจากนี้ งานวิจัยของนิภา พร พิระภาค และฐิตา ภรณ์สิน จรูญศักดิ์ (2024) ยังพบว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการ เช่น ความรับผิดชอบต่อสังคมและการเปิดเผยข้อมูลที่โปร่งใส สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนและส่งผลดีต่อผลการดำเนินงานของบริษัท

การวิจัยนี้สามารถช่วยสนับสนุนความสำคัญของการมีคณะกรรมการที่มีความหลากหลายทั้งในด้านความรู้และประสบการณ์ ซึ่งช่วยเพิ่มความโปร่งใสในการตัดสินใจ และส่งผลให้บริษัทสามารถเติบโตและแข่งขันในตลาดได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

การวิจัยครั้งนี้ใช้การเก็บข้อมูลจากรายงานงบการเงินเท่านั้น ผู้วิจัยกำหนดให้เป็นข้อจำกัดในการวิจัย เนื่องจากยังมีข้อมูลอื่นๆ ที่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ เช่น เว็บไซต์ของบริษัท รายงานประจำปี รายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน เป็นต้น การวิจัยครั้งถัดไปอาจจะเพิ่มตัวแปรต้นอื่นๆ เพื่อเกิดองค์ความรู้ใหม่มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Phanchaeng, S., Chalatharawat, J., Wutipphan, J., Baotham, S., & Sokhiaw, K. (2024). อิทธิพลของคุณลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบที่มีต่อผลการดำเนินงานและบทบาทของการวางแผนภาษีในฐานะตัวแปรส่งผ่าน: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มดัชนี SET 100. *Journal of Accountancy and Management*, 16(3), 168-193.
- Wonglacron, S., & Sanpakdee, P. (2023). ผลกระทบของโครงสร้างคณะกรรมการต่อผลการดำเนินงานบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI. *Journal of Legal Entity Management and Local Innovation*, 9(4), 1-13.
- จักรพันธ์ วงษาเทพ, นงคินี, และจันทร์จรัส. (2021). โครงสร้างคณะกรรมการบริหารบริษัทและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มบริการในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *ชี้อวสาร* (ไม่ระบุ).
- ฐิติพรรณ ปราปพาล, และคณิตศร เทอดเผ่าพงศ์. (2022). ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างคณะกรรมการบริษัทกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารสภาวิชาชีพบัญชี*, 4(10), 44-65.
- นางลักษณ์ ผุดผือก, และสุรีย์ โปษกรณัฐ. (2024). บทบาทของคณะกรรมการตรวจสอบกับผลการดำเนินงานของกิจการ. *สหวิทยาการและความยั่งยืนปริทรรศน์ไทย*, 13(2), 46-54.
- นิภาพร พิระภาค, และฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์. (2024). ผลกระทบของความรับผิดชอบต่อสังคมองค์กรประกอบ

คณะกรรมการบริษัทและการเปิดเผยรายงานความยั่งยืนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของ
บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 9(7), 1-14.
นิรมลพล แพงขวา. (ม.ป.ป.). อิทธิพลของบทบาทและความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัทและการควบคุม
ภายในองค์กรที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็มเอไอ
[วิทยานิพนธ์ปริญญา
เอก]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเอกการบัญชี.
Merendino, A., & Melville, R. (2019). The board of directors and firm performance: empirical
evidence from listed companies. *Corporate Governance: The International Journal of
Business in Society*, 19(3), 508-551.